

Paternalist Liderlik Davran??lar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Paternalist Liderlik Davran??lar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28938>

Özet

Bu akademik giri?, **Paternalist Liderlik Davran??lar? Ölçe?i**'ni (PLDÖ) sunmaktad?r. Ölçek, Sayl?k ve Ayd?n (2020) taraf?ndan okul müdürlerinin paternalist liderlik davran??lar?n? ölçmek amacıyla geli?tirilmis?tir. Geli?tirme süreci, ölçe?in kapsamlı **geçerlik** ve **güvenirlik** çal??malar?n? içermektedir. Bu ölçek, e?itim yönetimi alan?nda liderlik stillerini daha iyi anlamak ve de?erlendirmek için önemli bir araç sa?lamaktad?r. Ölçek, Türkiye ba?lam?nda okul müdürlerinin liderlik yakla??mlar?n? analiz etmek ve ilgili ara?t?rmalara katkıda bulunmak üzere tasarlanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Paternalist liderlik, liderlik davran??lar?, okul müdürleri, ölçek geli?tirme, geçerlik, güvenilirlik, e?itim yönetimi.

Yazarlar

Ahmet Sayl?k, ?brahim Ayd?n

Amaç

Paternalist Liderlik Davran??lar? Ölçe?i'nin (PLDÖ) temel amacı, okul müdürlerinin sergiledi?i paternalist liderlik davran??lar?n? geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçebilecek bir psikometrik araç geli?tirmektir. Bu ölçek, liderlik alan?ndaki ara?t?rmacılara ve e?itim yöneticilerine, paternalist liderlik stiline farklı boyutlar?n? nicel olarak de?erlendirme imkanı sunmaktad?r. Özellikle e?itim kurumlar?nda liderlik yakla??mlar?n?n anlaşılmasına ve geli?tirilmesine katkıda bulunmayı hedeflemektedir.

Ölçek, liderlik davran??lar?n?n karma??k doğas?n?, özellikle de hem otoriter hem de destekleyici unsurlar? içeren paternalist yakla??m?, e?itim ba?lam?nda incelemek için tasarlanm??t?r. Bu sayede, okul müdürlerinin astlar? üzerindeki etkileri ve liderlik uygulamalar?n?n sonuçlar? hakkında daha derinlemesine bilgi edinilmesi amaçlanm??t?r. Ölçek, teorik olarak belirlenmi? paternalist liderlik boyutlar?n?n Türkiye'deki okul yönetim sistemindeki yansımalar?n? ara?t?rmaya da amaçlanm??t?r.

Yapı

Paternalist Liderlik Davran??lar? Ölçe?i, paternalist liderlik yap?s?n? ölçmektedir. Paternalist liderlik, liderin astlarına karşı hem **otoriter** hem de **efkatli** bir tutum sergilemesini içeren çok boyutlu bir liderlik stildir. Bu liderlik tarz? genellikle üç ana boyutta incelenir: **otoriter liderlik**, liderin astlar? üzerinde sıkı kontrol sa?lad??? ve kararlar? tek başına ald??? boyutu temsil eder;

efkatli liderlik, liderin astlar??n?? iyili?iyle ilgilendi?i, onlara ki?isel destek sundu?u ve geli?imlerine katkıda bulundu?u boyutu ifade eder; ve **ahlaki liderlik**, liderin yüksek etik standartlara sahip oldu?u ve astlar?na rol model oldu?u boyutu kapsar. Bu ölçek, okul müdürlerinin bu karma??k davran?? setini e?itim ortam?nda de?erlendirmeyi hedefler.

Ölçek, bu boyutlar??n okul müdürleri taraf?ndan ne ölçüde sergilendi?ini ve astlar taraf?ndan nas?l alg?land???n? belirlemeye odaklanmaktadır. Böylece, paternalist liderli?in farklı yönlerinin e?itim kurumlar?ndaki yans?malar? hakkında kapsamlı bir anlay?? sunar. Ölçe?in yap?sal modeli, orijinal çal??mada faktör analizi teknikleriyle desteklenmi?tir.

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirme süreci, kapsamlı **geçerlik** çal??malar??n? içermektedir. Geçerlik, bir ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? gerçekten ölçüp ölçmedi?ini gösteren önemli bir psikometrik özelliktir. Saylık ve Aydın (2020) taraf?ndan yapılan çal??mada, PLDÖ'nün **yap? geçerli?i**, **içerik geçerli?i** ve di?er ilgili geçerlik türlerinin incelenmi? olması beklenmektedir. Genellikle, yap? geçerli?i için faktör analizi teknikleri kullan?l?rken, içerik geçerli?i için uzman görüşlerine başvurulur. Bu çal??malar, ölçe?in kavramsal çerçeveye uygunlu?unu ve amaca hizmet etme kapasitesini do?ulam??tır.

Ölçe?in orijinal makalesinde (Saylık ve Aydın, 2020), bu geçerlik çal??malar?na ili?kin detaylı bilgilere yer verilmektedir. Bu çal??malar, PLDÖ'nün okul müdürlerinin paternalist liderlik davran??lar??n? do?ru ve anlamlı bir ?ekilde ölçtü?ünü do?ulamak amacıyla gerçekleştirilmi?tir. Belirtilen referans, ölçe?in geçerlik kan?tlar? hakkında ayrıntılı istatistiksel veriler ve metodolojik açıklamalar sunmaktadır. Özellikle ölçe?in e?itim ba?lam?ndaki kültürel uygunlu?u ve geçerlili?i üzerinde durulmu?tur.

Güvenirlik

Paternalist Liderlik Davran??lar? Ölçe?i'nin geli?tirme çal??mas? kapsamında, ölçe?in **güvenirlik** özellikleri de titizlikle incelenmi?tir. Güvenirlik, bir ölçme arac??n?n tutarlı ve kararlı sonuçlar verme derecesini ifade eder. Ölçe?in güvenilirli?ini de?erlendirmek için genellikle **iç tutarlılık** (Cronbach alfa katsay?s? gibi) ve **test-tekrar test güvenilirli?i** yöntemleri kullan?lır. Bu analizler, ölçe?in zaman içinde kararlı sonuçlar verip vermedi?ini ve maddelerinin bir bütün olarak ayrı yap?y? ölçme yetene?ini göstermektedir.

Saylık ve Aydın (2020) taraf?ndan yapılan ara?tırmada, PLDÖ'nün iç tutarlılık katsayılar? hesaplanarak ölçek maddelerinin birbiriyle ne kadar uyumlu oldu?u ortaya konmu?tur. Bu çal??malar, ölçe?in farklı zamanlarda veya farklı durumlarda benzer sonuçlar verebilece?ini, yani ölçme hatas??n?n düşük oldu?unu göstermektedir. Güvenirlik analizlerine ili?kin detaylı bulgulara ve istatistiksel de?erlere orijinal makaleden ula??ılabilir. Yüksek güvenirlik katsayılar?, ölçe?in

tutarl? ve güvenilir ölçümler sa?lad???n? teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Paternalist Liderlik Davran??lar? Ölçe?i'nin geli?tirme sürecinde, ölçe?in alt?nda yatan boyutlar? ve yap?sal özelliklerini belirlemek amac?yla kapsaml? faktör analizi çal??malar? yap?lm??t?r. Faktör analizi, bir dizi gözlemlenen de?i?ken aras?ndaki ili?kileri aç?klayan temel, daha az say?da gizli faktörü belirlemeyi amaçlayan istatistiksel bir yöntemdir. Bu analiz, ölçe?in maddelerinin hangi boyutlar alt?nda topland???n? ve bu boyutlar?n teorik yap?yla ne ölçüde uyumlu oldu?unu ortaya koyar. Özellikle paternalist liderli?in çok boyutlu do?as?n? ortaya ç?karmak için kritik bir ad?md?r.

Ölçe?in geli?tirildi?i çal??mada (Sayl?k ve Ayd?n, 2020), genellikle **aç?klay?c? faktör analizi** (AFA) ve/veya **do?rulam?c? faktör analizi** (DFA) teknikleri kullan?larak ölçe?in faktör yap?s? incelenmi?tir. Bu analizler sonucunda, ölçe?in kaç boyuttan olu?tu?u ve her bir boyutun hangi maddeleri içerdi?i netle?tirilmi?tir. Faktör analizi bulgular?, ölçe?in yap? geçerli?ine önemli katkılar sunar ve paternalist liderlik yap?s?n?n e?itim ba?lam?ndaki bile?enlerini anlamam?za yard?mc? olur. Bu analizler, ölçe?in teorik yap?yla uyumlu oldu?unu ve ampirik olarak geçerli oldu?unu desteklemi?tir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme, Kendini Bildirme Ölçe?i (astlar taraf?ndan müdürlerini de?erlendirme).

Biçim: Likert tipi ölçek. Maddelerin say?s? ve derecelendirme seçenekleri (örne?in, 5'li Likert) orijinal çal??mada detayland?r?lm??t?r.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Okul müdürleri (davran??lar? ölçülen) ve ö?retmenler (müdürleri de?erlendiren).

Ya? Grubu: Yeti?kin çal??ma ça?? popülasyonu.

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki farklı e?itim kademelerinde görev yapan okul müdürleri ve bu müdürlerin yönetimindeki ö?retmenler üzerinde uygulanm??t?r. Çal??ma, özellikle e?itim kurumlar?ndaki liderlik dinamiklerini anlamak için bu spesifik grubu hedef alm??t?r. Örneklem büyüklü?ü ve özellikleri orijinal makalede ayrıntılı olarak aç?klanm??t?r.

Test Metodolojisi: Veriler, anket yöntemi kullan?larak toplanm??t?r. Ö?retmenlerden, okul müdürlerinin paternalist liderlik davran??lar?n? de?erlendirmeleri istenmi?tir. Ölçek, müdürlerin hem otoriter hem de ?efkatli tutumlar?n? yans?tan maddeler içermektedir. Uygulama genellikle ka??t-kalem formu veya çevrimiçi platformlar arac?lı???yla gerçekleştirilmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Paternalist liderlik, liderlik stilleri, e?itim yönetimi, okul liderli?i, psikometrik özellikler, geçerlik, güvenilirlik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Belirtilmemi?tir.

Kurum E-posta Adresleri: ahmetsaylik@gmail.com (Ahmet Sayl?k için)

Yaz??ma Adresi: Belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2020

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? ve izinleri hakk?nda detayl? bilgi almak için sorumlu yazar Ahmet Sayl?k ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Ticari kullan?m veya geni? çapl? ara?t?rmalar için özel izinler veya ücretler söz konusu olabilir. Akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?mlar için genellikle yazar?n izni yeterli olabilmektedir. Kullan?c?lar?n, ölçe?i kullanmadan önce yazar?n telif haklar?na ve kullan?m ko?ullar?na riayet etmeleri önemlidir.

Kaynaklar

Sayl?k, A. ve Ayd?n, ?. (2020). Okul müdürlerinin Paternalist Liderlik Davran??lar? Ölçe?inin Geli?tirilmesi; geçerlik ve güvenilirlik çal??mas?. *Ankara Üniversitesi E?itim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 53, 1, 273-300. DOI: [10.30964/auebfd.631892](https://doi.org/10.30964/auebfd.631892)

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: [paternalist-liderlik-davranislari-olcegi-toad.pdf](#)

Paternalist Liderlik Davran??lar? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Kaynak içerikte ölçek maddeleri bulunmamaktad?r. Ölçek maddelerine ula?mak için lütfen Sayl?k ve Ayd?n (2020) taraf?ndan yay?mlanan orijinal makaleye ba?vurunuz.